

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; budapesti napló; budai tűz, időjárat, nemzeti játékszín, 's a' t.; tótosodás hazánkban igazoltatik; sz.-fehérvári és erdélyi hírek; az első magyar vasut megnyitása; Varasdmegye közgyűlése; különféle; ipar-'s tózsérügy; 's a' t.) Ausztria (a kormány még sem teszen harcokészületet; 's a' t.) Spanyolország (Espanero ünnepélyes fogadtatása Madridban; új ministerség; a' zendülési szellem győzött; 's a' t.) Anglia (vélemények a' jelen politikai helyzetről; folytonos hadimozgalmak; vélemények a' plymouthi tűzvész okairól; új gyújtogatási merény; Urquhart szózata Palmerston politikája ügyében; 's a' t.) Franciaország (rendkívüli háborgás Beiruth elfoglalása miatt; a' főügyvéd a' boulognei vádlottakra halált kíván, a' pairszék fogságra ítéli őket; 's a' t.) Törökország (a' szövetségesek hadi munkálkodásának folytatása; a' francia hajóhad a' dardanellák előtt; 's a' t.;) Németország. Dánia. Svédország. Görögország. Gabonaár. Pénzkelet. Vasut-'s gőzhajószérvény. —

Jelen számunkhoz mellékelve küldjük a' törvényezikkek negyedik ivét.

Magyarország és Erdély.

Ő es. 's ap. kir. Fels. az aranyidkai ezüstolv. hivatalnál megürült ellenőrségre Richter György szomolnokai másod hutaellenőrt 's olvasztási számvivőt mélt. legkegy. kinevezni.

A' nm. m. k. udv. Kamra az erdélyi 30czadi kiadó hivatalnál Bécsben Kovácsy Ján. halála 's Babnig Antal, Dauscher Ágost. és Bács megyei Leopold ugyanottani 30czadi vizsgálók fokonzkenti előmozdítása által megürült 4dik ideiglenes vizsgáló helyre Pribék Ignác sopronyi 30czadi vizsgálót; a' fumei kir. só- és 30czad-hivatalnál megürült tiszti irnokságra Krieger György gattendorfi 30czadi gyakornokot; a' főfűtő-hivatalnál megürült utolsó pénztárnoki tisztségre Hesz Ignác eddigi járulnokot 's ennek helyébe Petrovics Sándor fizetéses gyakornokot; a' temesvári kam. tiszttartó-hivatalnál megürült ellenőrségre Feigl Ferenc csatádi tiszttartósági ellenőrt 's ennek helyébe Horváth Fer. rékasi kam. ispánt alkalmazá.

A' fóm. primás-hg az esztergomi presbyteriumban tanulmány-felügyelővé (stud. praefectus) 's encyclopaedia-theologica oktatójává Miklóvics Aloiz urat, primási titoknokká tisz. Podobny János urat az esztergomi vicariatus titoknokát; ennek helyébe tisz. Lefány János urat; esztergomi főegyházi szentszéki 's egyszermind primási jegyzővé tisz. Kántz Lázár urat; vicariatusi levéltárnokká 's iktatóvá pedig tisz. Kollár István urat nevezte ki.

Budapesti napló: F. hó 14iken esti 10 óra tájban Budán az országuton, az ugynevezett „Fekete kapu“ vendégfogadóban tűz támadván, a' lángok csak hamar annyira terjedtek, hogy a' legbuzgóbb segély sem mentheté meg a' házat. A' szomszéd ház egy része is meggyuladt ugyan, de azt minden nagyobb kártul szerencsésen megmenték Buda főváros helyes oltó intézkedési. Valódi okát e' tűznek nem tudni még; de gyanítják, hogy istállóban pipázás következménye, mi már annyi kárt okozott, főleg, mióta a' cigarrók oly nagy divatban vannak, mert épen nem ritkaság látni, hogy magok az uraságok is égő cigarrókkal lépnek istállóba korholni a' kupakos makrapipából lopva dohányozgatá kocsist. Általányosan megjegyezhetni, hogy a' még égő cigarrodarabok elhányása uton utfélen, nagy veszélyt szülhetend egykor még fővárosunkban is, mi talán megérdemlené némi figyelmét a' helyhatóságnak, mert az így elszórt égő cigarrókat a' szél vajmi könnyen viheti gyulékony anyagokkal rakott helyre, hol aztán az illy gondatlanság ezrekre rugó károkat okozhat. — Több nap óta oly hűvös az idő, hogy sok házban már megkezdék a' fűtést; a' jobbfele cserfa öle jelenleg 22—26 forinton kel, 's így behordás 's fölvegatással együtt mintegy 26—30 forintba kerül váltóban; néhány éjjel már kemény dér is volt. E' szerint a' rövid tavaszt 's még rövidebb nyarat szinte rövid ősz követte, minek annál hosszabb tél lesz majd kellemetlen következménye, ha csak a' jövő tavasz szokottnál korábban nem köszöntend be. — A' rövid napok és sietés miatt egy hét óta a' lánchídon éjjel is folyvást dolgoznak, hogy a' jég megjelenése előtt illőn biztosíthassák az eddigi munkálatokat. E' napokban Thierney Clark, a' főépítész, Pesten volt, és újabb utasításokkal látta el megbízottit. — A' roppant nagyságu „Tigris“ vendégfogadó néhány nap mulva meg fog nyitattani; e' vendégfogadó fényre 's kényelemre nézve nemcsak a' pesti, hanem az európai fővárosok hasonló czélu épületeivel is vetélkedni fog. — Nemzeti szinpadunkon f. hó 9iken „Zampa“ adatek, 10kén „Griseldis“; 11iken „Nóragadás az álarczos bálból“; 12iken először bérszűnettel Lendvay jutalmul: „Zolky a' vén diák“, dráma 2 felvonásban, Maltitz, után ford. Fekete Soma a' magyar tudós társaság költségin, és „Szerettetni vagy meghalni“; Lendvay mind kettőben dicséretesen működött 's többszöri előhivatással tisztelteték meg; 13iken: „Büvös vadász“; 14iken „Haramiák“, Lendvay, mint Moor Károly folytatá vendégszerepeit, és Fánegy, utazásából visszatérvén Moor Ferenc szerepében lépett föl; 15iken: „Kastély az országuton“ és másodszor a' nagy kedvességet nyert „Zolky a' vén diák“, Lendvay a' czimszerepben, mint vendég. — Dumos lovagművész társasága nagy tetszéssel folytatja mutatványit Pesten az újépület közelében; a' társaság ügyessége egyszeri megtekintést minden esetre megérdemel. — Darab idő óta a' német színházat, mint mondják, kevés ember látogatja, így a' bérlő jövedelme igen érzékenyül kezd csökkenni, mit talán kis részben az ébredező nemzeti-ség szellemének is tulajdoníthatni —

A' Jelenkor 77dik számában legközelebb illy czímalatt „Tótosodás hazánkban“ közölt cikkre Szeberényi János superintendens ur helyett köz tiszteletben álló Székács ur a' Jelenkor 78 számában — mint mondja hivatalos kötelességből, hosszas mentő és neheztelő igazolással áll elő; de semmit sem igazolt, mert lettdolgot nem történte teni emberi erő fölött van. Valóság pedig, hogy a' gyóni evang. lakosoknak vénei, ifjai mind tudnak magyarul, sőt vannak, kik tótul nem is tudnak. Valóság, hogy ezen egyház gazdasági 's világi kormányzása je-

lenleg is magyarul vitetik, utalunk a' tek. megye járásbeli tisztviselő 's helybeli előljároság tudomására 's a' kétkedő, ha tetszik, nézze meg önszemeivel. De fájdalom! valóság az is, hogy a' főpásztor honi nyelv ügyében kérdést sem tett: t. i. vajjon tartatik e' a' hivekhöz magyar egyházi beszéd? Tartatik igenis, és nem minden 4dik, mint Székács ur mondá, hanem minden 3dik vasárnapon; valóság továbbá: hogy az egyház tagjaihoz a' látogató főpásztor és társai egyedül tót nyelven szóltak. Vajjon az egyház maga, superintendens, vagy esperesség e' ezen nemzetiségtelenítő egyházkerületi határozatoknak, a' haza újabb törvényeivel homlokellenes 's az illedelem szabályának nemzetileg szentebb ügyet fölázdozó tetteknek oka? az illető törvényhatóságnak joga és lélekisméretes kötelessége megvizsgálni 's orvoslani, 's ha létezik nála nemzetiség-szerető akarat, fogja is orvoslani; jól tudván a' közmondás igazságát: a' capite. Ezen nyelv, mellynek föladata e' nemzet különböző tagjait összeolvasztani, annyira érdemtelen é, hogy, ha ki nem anyai téjből szitta be közvetlen, bár négy, öt élő és holt idegen nyelvet tett is magáéva — egyedül a' haza nyelvének nem méltatja ismételre? Lőrinczy.

Adakozások KÖLCSEY emlékére. VIII. Közlés. Stettner György urnál Pápán: Augusz Károl, hités ügyvéd 1ft, Balogh Illyés, lélekpásztorjelöltje 1ft, Barath József, költészet tanítója 1ft, Barcza (nagy-alacsony) Pál ns Veszprém megye szolgabirája 1ft, Beöthy Károly, 2d. évi jogász 1ft, Bezerédy (bezerédi) Mihály, urad. praef. és tbiró 1ft, Biczó Ferenc 2d. évi jogász 1ft, Bihary Gedeon logicus 24 kr., Chalupka Endre, 2d. évi jogász 2ft, Cseresznyés (felső-óri) Sándor, ns Veszprém megye főorvosa 's tbiró 1ft, Czibor Ferenc, philosophia professora 1ft, Diénes (nemes-répi) Lajos 2d. évi jogász 4ft, Dinnyés Sándor 2d. évi jogász 2ft, Erős József 1ső évi jogász 6ft, Fejér Lajos 2d. évi jogász 1ft, Tittler István mezőlaki uradalmi kasznár 1ft, Forintos János mező-laki uradalmi ügyész 2ft, Fülöp József ns Veszprém-megye mérnöke 1ft, Gál (vamosi és sz. gáli) Imre 2d. évi jogász 2ft, Gerenday József, lélekpásztorjelöltje 1ft, Gózon Lajos 2d. évi jogász 1ft, Gyenge Károly 2d. évi jogász 32kr, Halasi Károl 2d. évi jogász 1ft, Hamar Dániel lélekpásztorjelöltje: 1ft, Hoffelder József urad. főorvos 1ft, Horváth Imre vanyolai urad. ügyész 1ft, Horváth István, hit. ügyv. 1ft, Huszár Elek 2d. évi jogász 1ft, 12kr, Ihász János hités ügyvéd 1ft, Ihász Lajos ns Veszprém megye esküttje 1ft, Jakov Sámuel 2d. évi jogász 1ft, Jeremiás Lajos collegium seniora 1ft, Kenessey Kálmán 2d. évi jogász 2ft, Kerkapoly Pongrácz 1ső évi jogász 5ft, Kis (bószorményi) Károly 2d. évi jogász 4ft, Kisfaludy (kisfaludi) Kristóf 2d. évi jogász 5ft, Koronczi László plébános, esperes és táblabíró 1ft, László Jónás evang. lelkesz 30kr, Liszkay József, dadi reform. lelkesz ns Komárom-megyében 3ft, 6kr, Nagy Imre 2d. évi jogász 2ft, Nagy Sándor collegium ellenőre 1ft, Nagy Sándor 2d. évi jogász 2ft, Pap János ns Veszprém-megye főszolgabirája 1ft, Pap Nina kisasszony 2ft, Pálfi Károl több vgye tbirója 1ft, Pályi Pál 2d. évi jogász 1ft, pápai casino 5ft, Pápay Miklós urad. ügyész 2ft, Sárközy Sámuel 2d. évi jogász 2ft, Sáska Imre 2d. évi jogász 1ft, 12kr, Stettner Gyula 1ft, Stettner Lila 1ft, Szabó (óri) Sándor 1ső évi jogász 2ft, Szakonyi Lajos ns Veszprém-megye adószedője 's tbirója 40kr, Szalay Kálmán 2d. évi jogász 1ft, Szánthó Gábor 2d. évi jogász 1ft, Szij György szónoklat tanítója 1ft, Szücs István 2d. évi jogász 1ft, 12kr, Szücs János 2d. évi jogász 40kr, Szücs Sándor 2d. évi jogász 1ft, Szücs (tasnádi) Vilmos 1ső évi jogász 2 arany, Takó Lajos 2d. évi jogász 2ft, Thaly Julia Stettner Györgyné 2ft, Thaly Róza kisasszony 2ft, Tóth János 2d. évi jogász 1ft, Tóth Lajos somlóvári és tb. urodalom ügyésze 1ft, 12kr, Tökés László 2d. évi jogász 1ft, Vajda (rábábogyoszlói) Margit, f. őri Rába Boldizsár kir. tanácsos özvegye 4ft, Verdy György 2d. évi jogász 2ft, Vermes (budafalvi) Illyés urad. ügyész és tbiró 2ft, Vég Vincze 2d. évi jogász 1ft, Vidos (koltai) Pál 1ső évi jogász 6ft, Zmeskál (domanoveczi) József 2d. évi jogász 2ft, Zsoldos Krisztina, Vecsey Károly Veszprém megyei főszolgabíró özvegye 2ft, a' gyűjtő maga 8ft. Összesen 131ft, 40kr, pengő 's két arany. A' Jelenkor szerkesztőségénél: egy névtelen 6ft, pengő. A' VIII. közlés ősz. 137ft, 40kr, peng. és 2 arany. A' VI. közlés végén a' Török Gábor név Török Jánossá igazítottassék. Oct. 8. 1840. B a j z a József m. k. a' Kölcsey-empl.-társ. jegyzője.

Pozsony-nagyszombati vasutunk Szent-Györgyig f. h. 4kén nyitattott meg. Már az előtt is történtek ugyan sétakocsizások 's próbák, de a' nagy közönségre nézve csupán oct. 4kén nyílt meg a' pálya. Ez ismét élénkséget hozott városunkba. Az nap mintegy 500 személy ment be és ki, 's azóta naponként 30, 40 sőt egy nap e' héten 200nál több személy fordult meg, csupán kedvtőlésből, mivel mulatságot okoz 's kevésbe kerül. Három rendű kocsik vannak: az első Szent-Györgyig 16 kr., a' 2dik 10 kr., a' 3dik 5 kr. pengő díjjal. A' városból a' még most távelfekvő pályaterre néhány krajczárért viszik ki az embert. Eleinte minden kocsit, mellynek mindegyikében 24 személyül, két ló vont; most már azonban két kocsit összekapcsolnak, 's két ló szintolly könnyűséggel vonja. Szent-Györgyig közönségesen 40—50 percz alatt történik a' kirándulás. — Naponként három négy vonal megy oda 's vissza. Ünnepélyes megnyitása azonban még nem történt meg 's csak akkor fog megtörténni, midőn a' pályaudvartól a' mellék-'s a' városba nyuló vonal is elkészül, mellyen erősen dolgoznak. A' pályaudvaron épületek is erősen emelkednek. Szent-Györgytől Bazinik tavaszra a' pálya okvetlenül elkészül. — Pozsony-megyei tisztújítás octob. 15én leend Nyitraé, mint halljuk, 20kén. H-k.

Székcs-Fehérvár, őszhő 3ikén. Számtalanszor ismételt 's eléggé alig ismételtő igazság, hogy az országok nemcsak hasznos törvények 's czélszerű intézkedések hozatala, hanem egyszersmind ezek föntartása 's gyakorlati alkalmazása által nyerhetnek minden részbeni biztosítékot. Annival örvedetesb dolog ez igazságot néhol tettleg ismerve látnunk, mennyivel bizonyosb az, — miben viszonyainkat ismerő minden elfogulatlan meg kell egyeznie, — hogy legszebb intézvénye-

inknek, melyek részint apánk hagyományai, részint melyeket magunk alkotánk, végtelen csekély sikerét tapasztaljuk, sőt nem ritkán veszélyes eredményekre bukkanunk ott, hol üdvös gyümölcsöknek kell vala fejledezniök, 's mindezt csupán azért, mert azok gyakorlatba vételét vagy elmulasztottuk vagy fonákul kezdtük meg. Példaul hozhatni föl a' selyemtenyésztés 's tagosztály ügyét. Nem a' legszebb, leghasznosb következményü rendelkezés e mindkettő? 'S mire mentünk velök mégis? Az elsőnek következtiben néhol egy pár holdnyi haszonvehető földet eper-fákkal beültetve, mindez ideig parlagul hevertettünk, sőt talán a' selyemtenyésztési biztosnak közös pénztárunkból fizetést is adtunk, tehát kétszeresen vesztettünk; a' második következtiben több ellenségeskedés, viszálykodás támadt köztünk 's talán sok időre megdöntöttük a' gazdálkodás virágzása ügyét. Ez csupán azért van, hogy intézkedésink foganatosításával keveset törődünk 's azt gondoljuk, elég hogy a' törvény papíron van; mi (t. i. az illetők) megtettük törvényhozói kötelességünket; a' törvény gyakorlatba vételéről gondoskodják a' kinek tetszik! Ezen önmagán könnyebbítési-szeretési méltóságát kell még kiirtani közlünk. Mint emberek, mint hazapolgárok folytonos cselekvőségre vagyunk teremtve, sőt kötelezve is társaságilag 's csak e' kötelezettség minél szigorúbb teljesítése által háríthatjuk el magunkról a' haza iránti hűtlenség 's hálátlanság terhes vádját. E' szempontból nem hagyhatni említés nélkül a' városunk közelében Sárvíz-csatornának tegnap befejezett megjárását, melyet a' társaság választmányi elnöke, a' cselekvő szellemű gr. Zichy Eugén (Jenő), az illető megyék, urodalmak meghívott 's résznyire megjelent tisztviselői és tisztjeinek kíséretében teljesítte, Szegzárdtól kezdve egész föl a' csatorna keletkeztéig. Városunk részéről Hader Pál polgármester ur von részt a' határunkbeli fióksatorna megvizsgálásában. Az elnök dícséretre méltó hivatalos buzgódása ellenében fájdalommal kell érinteni azon hanyagságot, mely a' csatorna ügye iránt ez alkalommal tapasztaltatott 's mely a' főnebbi rövid elmélkedésre okot szolgáltatott. Különösen illy nagy költségbe került 's valóban mind jövedelemre mind egészségi állapotra nézve nagy hasznu munkát körül soha nem kellenne feledkeznünk a' latinok aranymondásáról: „Non minor est virtus, quam quaerere, parta tueri.“ Pedig így voltunk 's vagyunk jobbadán most is utainkkal! az öt-hat év előtt mondhatlan költséggel és népzaklatással készült utak szinte járhatlanok a' gondviséletlenség miatt. Említsük a' helyhatósági számtalan intézkedést, a' honi nyelv, népnevelés, személy és vagyon-biztosági, egészségi, tűz- víz- és jégkármentési rendeleteket, melyek nagyobb része a' levéltárak fiókjaiban dohosul! 's a' t. 's a' t.

KÜLÖNFÉLE. Inkey Imre cs. kamarás elnöksége alatti horvát-tól vízlecsapoló-biztoság határozata következtében a' bányási 2. számú határozatrend, egyesülve a' gradiskaival, Kossutarczánál egy szávai-védőtöltésnek, mely egyszersmind hajóvontató utul szolgáló, létrehozásán legnagyobb munkássággal dolgozik; továbbá a' Száva folyamnak 's mélységeinek, melyek a' legközelebb szabályozás sinórmértékeül szolgálóknak, kimérései Rugviczától egészen Ó Gradiskaig hasonló munkássággal folytatattak, mihez Bosnyákország résziről is a' Száva jobb partjára átkelés nemcsak megengedtetik, hanem az itt munkáló személyek nagyobb biztosítására örkíséret is adatott. H-k. — Beszterczén sept. 16án egyik várostanácsi titoknok magát agyba lötte. Közönséges hiedelem, hogy számos adóssági miatt, melyek rá nézve naponként terhelőbbeké váltak, vetemült e' tette. Ujabb példa, minő szorult 's kétségbeesztő állapotra juthat, ki vagyonát, a' társaságos együttlét ezen mulhatlan eszközt, jövedőre számítás nélkül gondatlanul elfecsérli. — 26ikán egy nagy-demeteri lakos irtványát szántogatván, egy korsó-alaku ködedényben nagy számú, mint írják, 15 fontnyi ezüst pénzt lelt; a' pénzek garas nagyságúak, többnyire 1537 — 1545 évekből valók, egyik oldalírásuk: FERDINAND D. G. R. Ungariae, 1539., másikon: Patrona Ungariae. A' jámbor paraszt leleményét a' besztercei kamrai hivatalhoz továbbírt rendelkezésig le is tevő. Ujabb hírek szerint f. hó 4ikén Beszterczén a' belvárosban 116 ház lön lángmortalék. E. H. Sz a l o n a k (Vas megyében), oct. elején: „Ismét ujjolag bizonyult be, miszerint a' magyar földesurak is kezdnek már népnevelésről gondoskodni; mult sept. végén ugyanis a' szalonaki falusi iskola évi próbatétén Batthyány Krisztof gr. nőtül megjelenvén, a' tanító és tanítványok buzgalmát ajándékkal szíveskedett haladásra ébreszteni, ámbár alattvalói a' kisebb részt képezik ez iskolában. Általában a' ns gr. azon valódi nemesek közzé sorozandó, ki nem csupán hasznat kíván alattvalóitól huzni, hanem jóllétükről is gondoskodik. Bár minél több földesur követné e' szép példát; milly hamar fognának aztán virágzásra és üdvös gyümölcsözésre jutni falusi iskoláink! — A' német gazdák 's erdőszők idei gyűlésén Brünben 21 vendég volt jelen Magyarországból, kik közzül Bartosságh és Bujanovics Eduárd érdekes értekezéseket olvastak. Thaer hires gazdasági író emlékre nevezetes mennyiséget irt alá a' gyűlekezett. — Az 18⁹⁹/₄iki iskolaévben a' bécsi József-akadem. következő hazánkfiak kaptak orvos-tanári, sebész, szülész, és szemézi koszorút: Czindery Pál és Wittenbauer József Kassáról, Rimmel János Trencsényből és Turkovics Károly Eszékről. —

V a r a s d, oct. 2. Sept. 28kán 's több napjain megyénk, Erdődy János gr. ur kormányzóknak elnöklése alatt, közgyűlést tartván, a' törvénykiáltás után nem titkolhaták el megyénk lelkes rendei keblökben azon hálás elismerést, mellyel részökről ők is, mint a' magyar korona fiai Deák Ferencz urnak Zala megye volt nagyérdemü követjének, a' lefolyt országgyűlésen kitüntetett számos érdemei zálogaul tartoznak, ugyanazért Pászthory Lajos 's többek szónoklása alatt köz akarattal kérék a' kormányzó urat, miszerint Deák Ferencz urnak táblabírói kinevezetése által táblabírói névsorunkat díszesíteni méltóztatnék; melly buzgó kívánathon ő mlga is azonnal teljes örömmel, osztován a' honszerte mélyen tisztelt hazafinak táblabíránká lett kinevezte-

tése egy köszönő cikkelybe foglalva ns Zalamegye közönségének megküldeni rendeltetett. Továbbá Erdődy Sándor gr. urnak a' most mult országgyűlésen szerzett számos érdemei tekintetéből a' jegyzőkönyvbe iktatandó köszönet 's dícséretet mondó cikk közös lélekkel fogadtatott. Ezek után megyénk követjeinek a' Zágrábban f. év augusztusában tartatott országos gyűlekezett felőli tudósításai kerültek szőnyegre, melyekre fájdalommal jelenték ki megyénk Rendei, mikép korszerű utasításai a' többi megye ellenutasítási miatt viszhangra nem találának; ekkor különösen Matachich Tamás 's hivatkozott mult közgyűlésünk végzésire, azokból azt emelvén ki, hogy következetesek maradjunk, nyilatkozatnók ki azt: miszerint evang. atyánkfiai megyénkbe bevetteknek elismerendjük, ha 's mihelyt Ó Fels. ezen korszerű kívánatunkban a' legalázatosabban felterjesztendő hódoló felirásunkra legkegyesebben meg egyezni méltóztatik. Ugyanezt a' KK. és RR. közzül igen számosan pártolák, a' többség azonban azon reményhez ragaszkodva, hogy kétségkívül a' szomszéd két megye is jövő országgyűlésre 's így azután az egész Horvátország Rendei közösen megegyezendnek e' kívánat teljesítésében, miért is ezuttal e' részbeni felirástól elállott. Ugyan a' most említett szónokkal többen egyetértőleg azt kívánták, hogy az országos gyűlekezett 's municipális törvénykezési ragaszkodásunk helyett törekedjünk azon, miszerint a' magyar megyék alkotványához képest mi is két követet küldhetnénk megyénkbeli a' m. országgyűlésre, hogy ez által korszerű, 's valamint ránk ugy az egész hazára nézve hasznos és célirányos utasításink fölvetethessenek, 's így az eddiginél nagyobb befolyással bírassunk a' törvényhozótestre, melly kívánat-elérés 's illetőleg kegyelem-elnyerés végett, folyamodjunk egyenesen Ó Felségéhez, miszerint Ó Fels. megyénket jövő országgyűlésre k. meghívó-levéllel szerencsésíteni méltóztatnék; vagy pedig forduljunk illendően a' magyar megyei törvényhatóságokhoz, hogy e' részben Ó Felségénél az országgyűlésen hathatós szöszölőnk 's pártfogóink lennénk. A' többség azonban, az országos gyűlekezett, ezzel némelly municipális törvények, 's az adózók sorsát könnyebbítő kisebb mennyiségű díca fentartását szem előtt tartván, az e' részben teendő felirat 's egyéb folyamodások iránt még most egészen nem egyezett meg. A' mezzei rendőrség behozatalára, az amugy is számosan volt sz. bírói foglalatosságok miatt, mind a' négy járásban egy 's így négy alszabírói hivatalnak szokott törvényes uton szorgalmazandó alkotása rendeltetett.

Székes-Fejérvári Casino. Az alapszabályok 5ik pontja szerint f. évi Mindszent hava (oct.) 25én reggeli kilenczdfél órakor a' Bezeredy házban tartandó rendes köz. ülésre, melynek tárgyai: a) a' Casino létesítése óta tett igazgatói és választottsági intézkedésekről, 's a' Casino mostani állapotjáról szóló jelentés. b) az igazgatók, és választottsági tagok megválasztása. c) a' Casino fentartására 's emelésére szükséges és célirányos rendelkezések, leendnek, a' részvényes urak tisztelettel emlékeztetnek 's megjelenésre kéretnek. Székes-Fejérváron Szent Mihály hava 30kán 1840. Sáy József s. k. igazgató által. —

(Ipar- 's tözsérügy.) A' háborus viszonyok miatti pénzforgalom alatt egész Európa magányos hitele is olly tetemesül szenvedett hogy kártékony hatása már hazai kereskedésünk külön ágáiban is érezhető. A' nyári igyapju igen léhán kel, ámbár a' nyereszkezők elég nyomasztó áron válták azt be a' természetektől. A' méz mázsáját 15 — 16 pgő forinton veszik; gubacs köblét 9¹/₂ forintjával, jobbadán az idei silány termés miatt, melly okbul az új bor igen olcsó. — A' debreczeni vásár kézműgyári cikkekre igen rosz volt, mit a' zsidók akkorra esett ujévi ünnepei is segítettek előmozdítani, mert alig lehetve vevőket látni a' vásártéren. Kék hamuzsír 6¹/₄ pgő fron kelt; gabona igen jutalmas áron. Fuarbér tengelyen Pestig egy mázsától 48 kr. és 1 forint pgőben. —

Ausztria.

(A' kormány még sem teszen hadi készületet). Bécs, oct. 3. Bár az itteni pénztözsérház, mint a' súlydó pénzkeletből látható, nem a' legnyugodtabb 's békebomlástul tart, a' kormány még sem tesz semmi hadi készületet. Beszlik ugyan, hogy az őszi tábori gyakorlásra felhitták a' szabadsággal haza eresztett katonákat, 's többé haza sem bocsátották, mi által a' hadsereg 60 — 80 ezer fővel szaporodott; de ezen hír alaptalan. Franciaország nagy készületei daczára, és a' zendülesi propaganda merész föllépte következtiben, mi főleg déli Olaszországban történt, Ausztria semmi egyebet nem tett, mint hogy a' védsereg harmadrésze föl-osztatását előleg felfüggesztette. —

Ó es. 's ap. kir. fősége f. évi octob. 4iki kéziratában Fiquelmont Károly Lajos gr. altábornagyot és cs. kir. követet a' moszka udvarnál követségi hivatalától fölmenteni és ministerré nevezni méltóztatott. —

Spanyolország.

(Espartero ünnepélyes fogadtatása Madridban.) Bordeaux, oct. 2kán: „Azon ünnepélyes pillanatok egyike látszik Spanyolországra bekövetkeztetnek, melyek vesztét vagy jóllétét határozzák meg a' nemzeteknek. Espartero Barcelonából, Valenciát nem is érintve, september 27ikén Madridba érkezett, 's diadali pompával hatlovas hintón tartá fényes bemenetét. Espartero, a' körülmények, a' veszély sürgetőséggel törekvők ugyan a' királynéhoz intézett levelében magát mentegenetni, hogy egyenesen Madridba utazott; de sokan a' kormányzó királyné e' szándékos elmozdítottát rozra hajlók magyarázni. Hiszik, h. Cabello büszkesége sérté meg a' kevély 's fontosságát érző fővezért. A' Puerta del Sol en Prado mellett pompás diadalkapuk fogadák Spanyolország szabadítóját, Alcalá utczában pedig ünnepi oszlop emelkedék. De vajjon nem fogja e' majd az első örömmámor ellebbente után ezer követelés ostromlani a' szerencsétől igenis elkényeztetett fővezért? Madridban kormányzó-ság-alakítást rebesgetnek Espartero elnöksége alatt; a' leg-tulzóbb haladási férfiak azonban nem igen hisznek Esparteronak, és szigoru őrszemmel kísérik minden mozdulatát. Mind azon pap, kik nem laknak állandóan Madridban, parancsot kapott a' juntától a' főváros elhagyására 24 óra alatt. Néhány nap mulva végkifejléshez közelitend a' szerencsétlen Spanyolország ügye.“

Anglia.

(Vélemények a' jelen politikai helyzetről. Folytonos hadi mozgalmak.) London, sept. 30kán: „A' tegnapelőtti ministertanács eredményéről még semmi bizonyost nem tudhatni, kivevén, hogy tárgya a' keleti

ügy volt. A' polgárság igen neheztel a' kormánylapok hallgatása miatt, miután a' mostani pénzforgalomban olly komolyan kívánja a' kedélyek minél előbbi hivatalos megnyugtatót, mit könnyen is eszközölhetne a' kormány, ha Franciaország békítési ajánlatit elfogadná. Az angol nemzet bizonyosan föl fog most majd ébredni politikai álmából, és vizsga szemmel kémlendi ministerségét, mellynek kezeibe jelenleg béke vagy háboru van helyezve. Az eddigi aluszékonyságot koránsem egykedvűség szűlé, hanem esupán az angol-francia érdekek illő összehasonlítása, mellyből világosan tűnt ki, mikép most háborura teljességgel nincs szükség, és így természetesen senki nem akarja hinni a' béke fölbomlását. Palmerston e' nyugalomban politikája helyeslését látja, és annyi csakugyan bizonyos is, hogy az angol nemzet nem bánja: akár egyik, akár másik basa kinozza Szyriát, csak a' béke zavartalanul tartassék meg. Ellenben egész Angliát roszalási vihar rázkodtatná meg, ha valamely „untoward event”, vagyis némely körülmények összesuruldása rögtön háboruba taszítná Angliát, mit nemcsak könnyen el lehetett volna háritni, hanem valóban esupán könnyelmű elbizottságnak kell tulajdonítani. Wellington hg többször inté már a' ministerséget. „Ótalmazzatok Törökországot; de őrizkedjete Franciaországgal összezördülni!” Minél érettebben fontoljuk meg azon ajánlatokat, miket Ali a' portának Franciaország tanácsára tön, annál inkább meggyőződünk, miszerin azok elmellőztetése valóságos őrzöngés, mert elfogadtatásuk jobb karba helyezné a' portát, mint a' basa fegyveres legyőzete után történni fog. Számos év óta az európai politika leginkább oda dolgozott, hogy Russziának ne lehessen a' portát ótalmába venni alkalma. A' juliusi szerződés e' politika végrehajtását említi céljául, és a' basától Szyriát el akarják venni, mivel onnan igaz könnyen megtámadhatná a' szultánt. Szyria elfoglaltatása nem igen nagy hasznu a' portára nézve, mert ha Ali Szyriával sem elégszik meg, úgy a' nélkül hihetőleg még kisebb leend kedve békes életre. Mint Egyiptus ura majd találja ő ürügyet nagyszámu sergével Szyria megrohanására, és akkor aztán ismét oda jutna a' keleti kérdés, hol jelenleg vesztegel. A' porta valódi érdeke nem kíván egyebet, mint európai birtokinak biztosítottatását a' moszkák ellen. Ázsiai birtokit M. Ali ellen könnyen biztosíthatnak az európai nagy hatalmak, főleg Szyria nélkül. Egyéb iránt kielégítőleg teljességgel nem dönthetni el a' keleti ügyet Franciaország közbenjárta nélkül. Fogadjatok el tehát Franciaország ajánlatit, sőt előzzétek meg azokat, mert Anglia és Franciaország barátságától egész Európa békéje és az emberiség boldogsága függ. Ha a' moszkák csakugyan a' földközi tengerre vitorláznak, akkor Franciaországnak egygyel több oka lesz legnagyobb vigyázatot gyakorolni és minden váratlan eseményre tökéletesen fölkészülni. — Codrington hajóvezér tiszteletére e' napokban lakomát adtak, mellyen következő áldomást ürítette: „Derék kemény háborut! És ha Franciaországgal, úgy annál jobb! Nem tudom, fog e' az majd a' főtáborban tetszeni, de én ezt kívánom!” — Néhány nap óta még nagyobb élénkséggel folynak a' harcokészületek, és a' matrózok fogadása napról napra jobb sikerű. A' chatami hajógyárban e' napokban egy 90 álygus új sorhajó és egy fegyveres gőzös készült el. Queen 110, és Britannia 120 álygus sorhajó egy két nap mulva a' földközi tengerre fog vitorlázni. Adelaide és Howe, mindkettő 120 álygus sorhajó, katonaságot szállítand Maltába. —

(Urquhart szövege Palmerston politikája ügyében.) A' Morn. Chronicle azon nyilatkozatáról, melly Palmerstontul származik, és többi közt lényegileg ezt foglalja magában: „Ha a' szövetségeseket a' szerződés végrehajtásánál valamely hatalom jogtalanul gátolná, akkor meglehetősen valószínűséggel véljük állíthatni, hogy az együttműködés a' földközi tengerre terjedend ki, mellyen moszka hajóhad fogna megjelenni. Ez olly eredmény, mellyre azok biztosan számolhatnak, kik mellett Urquhart ezt jegyzi meg: „Ime, látjátok már most jóslatom valótlanságát! Ime, ez a' Franciaország ellen rendszeresen elkövetett méltatlanság, hogy az összeütközés némileg jogositva legyen. Az orosz hajóhad volt azon titkos eszköz, mellyre a' minister számolt, midőn a' hazának általa okozott gyöngeséget ótalmazni törekvék. Ő Angliát Franciaországtól elválasztá, s most meg akarja bizonyítani, hogy Anglia csak úgy képes sikra állani a' francziák ellen, ha Russzia karjaiba veti magát. Valóban ez olly eredmény, mit Franciaország és Anglia előre láthattak volna. De az, ki e' gonoszságot gigondolá, egyszersmind arra számolt, hogy bevégeztetése előtt azt sem Anglia, sem Franciaország nem veendik észre. Most olly kevéssé fél haragjoktul Palmerston, valamint korábban elővigyázatjoktul rettegett; sőt mi több, keresett kegyetlenséggel épen hozzám intézett válaszban födözi föl e' csapást, mit csak én láték előre, mit csak én iparkodtam gátolni, míg esupán ő dolgozott e' merény valósíthatásán.” Itt emlékeztetbe hozza Urquhart, hogy a' dec. 17iki jegyzőkönyvben előforduló haszon-nemkeresési erősitések az 1827ki jul. 6iki szerződésnek is egyik z á r a d é k á t képezék, mellynek folytonos 13 évi belvihar és Törökország végromlása lön következménye. Ezután így folytatja szavait Urquhart: „Megtudám most, miszerint 1830ban alkudozások folytak Russzia és Franciaország közt, s hogy 14 jegyzék-cserélés után azon föltételek alapítottak meg, miknél fogva Russzia, Franciaország megegyeztével, Konstantinápoly birtokába jutandott, nem hirtelen mozgalom vagy háboru által ugyan, hanem több folytonos szerződés segélyivel. Ez egyezkedést a' juliusi zendület megsemmíté. Russzia eszközeit megváltoztatá. Russzia nem kénytelen többé egész nemzet diességének engedvényekkel hizelgeni, hanem egyetlen angol minister együttműködésével Konstantinápoly bírásához jut, mit a' juliusi szerződés multhatlanul kezeibe fog keríteni. S milly jövendő nyílik előttünk? Husz éves európai háboru, és olly béke, mit kozákok dzsidája szaband előnkbe. Holnap tanácskozásra gyű össze a' ministerség és a'

moszka hajóhad átvitorlázását a' balti tengerből a' földközire szentesíteni fogja; s azon czikknek, mire itt válaszolok, czélja ez eseményt jelenteni, és arra elkészíteni a' kedélyeket. Palmerston I. társait korábbi alkalommal, midőn e' szerződésre birta őket, azzal nyugtatá meg, hogy Franciaország majd engedni fog. A' balti hajóhad iránti határozott rendszabályok miatt sürgettetvén, azt válaszolá, hogy azt évenként 4 hónapig tartóztatja vissza a' jég. Holnap mondani fogja társainak, miszerint az összeütközési veszély Anglia és Franciaország közt már közelg, s így moszka hajóhad megjelenése a' veszélyes ponton igen tanácsos. Társai Franciaország békés nyilatkozatit teendik vagy tehetik majd elibe, s legalább addig kívánandják a' határozott rendszabályokat elhalasztatni, míg fenyegetőbb s komolyabb leend a' veszély. Palmerston erre ismét azt felelendi, hogy igen tanácsos az orosz hajóhadat mindjárt most a' földközi tengerre bocsátani, mivel téli hónapokban az átmenet nem lesz többé eszközölhető. E' szerint tehát Palmerston kétszeres erőt merit Guizot békényilatkozatiból és Thiers harcokészületiből, mert Franciaország békés nyilatkozatit meggyőzik társait arról, hogy a' francziákkal csakugyan könnyen bánhatni, míg a' francziák fegyveresattogása a' moszkák bebocsátatását mentegeti. Azon pillanatban, midőn az uszó álygutelepek e' hosszú sora éjszakra a' földközi tengerre fog vitorlázni, azon ályguk, mellyek dörgésitől Helsingör falai reszketni fognak, tudatják majd a' világgal, hogy Albion uralkodó szigonya Lengyelország széttrótt dzsidája mellett találand helyet; hogy ezentul a' tengerek ura Russzia, s hogy Anglia elveszté uralkodó pálcáját, még pedig nem háboruban s nem is békében, hanem önként mondott le arról, harc és vérpad nélkül. Ámde lesznek azért harcmezők és vérpadok, harcmezők, miket gladiatorok vére áztatand, és vérpadok, mellyek honfiak véréül fognak pirosítani. Még egy megjegyzést e' hajóhad ótalmazásáról. Ám menjen az a' földközi tengerre, s látni fogjátok, miszerint Franciaország, árulástok miatt elkésérülten és eltökélten saját kárával is boszulására használandja Russziát s moszka karok közzé vetendi magát. Akkor e' hajóhad a' kölcsönös nemzeti gyűlölség élesztésére fog használtatni, s majd itt, majd ott gerjesztend félelmet, míg végre a' kölcsönös elkésérültség olly magas fokra jutand, hogy Russzia biztosan adhat jelt Franciaország és Anglia megsemmítésére saját kezeik által. Minő leend akkor azon férfi tartása, ki bennünket ez állapotba hozott? Láttátok már, hogy ő egyedül, minden párt s barát nélkül, az egész kormányon uralkodék, és hallgatásra bír a' tanácsot; láttátok, hogy a' ministerség e' minister tetteinek felelősségét magára vállaló, s a' tanács is meghódolt végrehajtott tettei előtt. Láttátok, hogy ő egyedül, egészen váratlanul, egyetlen csapással, Franciaországot Angliától elválasztá, és hazáját Russzia lábaihoz veté. És ő ezt akkor tette s merészlé tenni, midőn az orosz hajóhad tartalékban állott, a' balti tenger ködfátyolába burkoltan! Ha azonban a' moszka hajóhad már a' földközi tengeren leend, vajjon egyesülése az angol hajóhadal nem attól függend é, hogy Palmerston polczán maradjon? És ugyan ki merészlend akkor majd akaratjával ellenkezni? Ki lesz elég bátor visszatartóztatni azt, mit ő majd kiadni szándékozik? Ha Anglia bukása nem indit meg benneteket, ne feledjétek legalább az ingadozó szabadságot, s ki e' tekintetben okokkal bír rettegésre, az siessen, hogy el ne késsék. Urquhart Dávid. E' szöveget igen nagy hatást szüle a' politikai körökben, s Palmerston minden esetre kemény vitát leend kiállni kénytelen a' közelgő parlament ülésekben, főleg, ha addig orosz buzgalmában még tovább merészlene menni. —

(Új gyujtogatási merény.) Oct. 21kán este a' sheernessi kikötőben Camperdomi 120 álygus sorhajón tűz támadt; mit azonban szerencsésen eloltottak, mielőtt még kárt okozhatott volna. A' tűz egy midshipman (hajókadét) szobájában támadt, hol az egyik szekrény mögött kétéldarabot, szurkot és gyántát találtak, minél fogva nem kétkedhetni, hogy a' tüzet gonosz szándék gerjeszté. A' tettesnek még eddig nem jutottak nyomába. Vannak, kik e' gyujtogatásokat francia armánynak tulajdonítják, mi rendkívül éleszté az angolokban a' nemzeti gyűlölséget a' francziák ellen. —

Franciaország.

(Beirut elfoglaltatása nagy zajt okoz. A' főügyvéd a' boulognei vádlottakra halált kíván.) Beirut elfoglaltatása mennykőcsapás gyanánt riasztá föl hanyagságából a' kormányt. Általányosan hiszik, hogy ez esemény következtiben a' londoni parlament s francia kamrák haladék nélkül össze fognak hivatni. — A' pairszék előtt oct. 1sőjén Aladenize védelmezése fordult elő, ki legtöbb bajt okozott ügyvédjének, mert ugyan mikép mentetni a' katonát, ki szolgálatát elhagyja és zendülőhez pártol? Ez okbul az ügyvéd esupán azon egy körülmény kiemelésére törekvék szoritkozni, miszerint a' katona természetesen örömteljes elragadtatással emlékezik a' császárság dicső korára vissza, mit Napoleon unokaöccse által inkább vélt ismét Franciaországra visszavarázsolhatni, mint a' most uralkodó királyi család bármely tagja alatt. Egyébiránt annyi bizonyos, hogy a' pairszék a' vádlottak közzül egyet sem fog halálra ítélni, sőt többet minden büntetés alól fölmentend, a' többit pedig holtig tartó fogságra ítélni, mellynek természetesen az első ünnepélyes alkalom véget vetend. S ki tudja, nem bocsátandja é Lajos Fülöp a' fogoly hg merénytársaival együtt szabadon, midőn Napoleon hamvai Parisba érkezendnek? A' fővádlott mérsékelt magaviseletét igen sokra böcsüli a' pairszék s erőteljes józan beszédje által a' közvéleményben is sokat nyert Lajos hg, esupán azon nagy csillag teszi őt most nevéssé, mellyet jó ég tudja, mi okbul, czélszerűnek tart mellén viselni. Persil, mint hivatalos jelentéstevő, egész hosszú előadásában egyszer sem nevezé a' vádlottat hgnek, mit a' pairszék roszaló, mert e' ezimet tőle csakugyan nem vehetni el többé. A' főügyvéd vádbeszédje

igen aggasztá Lajos hget, ki ez iránt börtönbe visszatértek így nyilatkoztak: „Ha semmi más büntetés nem fenyegetne is engem, eléggé meg vagyok büntetve a főügyvéd szavai által. Valamennyi tanu és ügyvéd kihallgatása után Napoleon Lajos szilárdul oda nyilatkozék, miszerint magára nézve teljességgel semmi kedvezményt nem fogad el, hanem mindenben, szerencsétlen barátival egyenlőn kíván tekintetni; egyszerűsmind kérte ügyvédjét, hogy mellette többé szót se bocsásson ki ajakin. Berryer e' kívánatnak azon nyilatkozattal engedett, miszerint személyes érzelminek kifejezésire itt nincsen hely és alkalom 's hallgatott. Ezután az elnök egyenkint szólítá föl a vádlottakat: kívánnak e még valamit előhozni méntességökre, és a' tagadó válasz után azonnal szokott tanácskozashoz fogott a' törvényszék. A' kir. főügyvéd indítványa halálos büntetést sürgete; mellynek azonban semmi következménye nem leend, 's Aladenize halát adhat sorsának, hogy póre nem került haditanács elibe, hol el nem kerülhetne volna a' halált. —

(Rendkívüli háborgás Beiruth elfoglaltatása miatt. Elegy.) Beiruth elfoglaltatása hatalmasul fölrazá a' kedélyeket Parisban; egyik minis-teri tanács a' másikat éri, 's már hire jár, hogy november elején a' kamraüléseket megnyitni szándékozik a' kormány. Valamennyi lap elkerülhetlennek mondja a' háborut, 's nagyobb része oda nyilatkozik, hogy Beiruth elfoglaltatását Franciaország egyenes megtámogatásának kell tekinteni. A' tőzséresarnokban oct. 21-án olly nagy rettegés uralkodott, hogy nyomasztó áron sem volt kelete a' nyilvános papiroknak. A' National következőleg nyilatkozik e' legújabb esemény után: „Hazafiak! A' szövetség első álgulövése mindnyájunkra nagy kötelességeket rótt. Ha az anyagi erő nincs birtokunkban, miénk legalább az eszmék 's elvek hatalma, mik körül jelenleg az egész európai népfölség forog. Emeljünk zendületi szöveget, mert valóban most annak ideje.“ A' Siécle lap véleménye e' kevés szóban öszpontosul: „Franciaország a' beiruthi álgulövést hallotta, és válaszolni fog rea' szárazon és a' földközi tengeren.“ E' hadi zajgás közt Thiers csak régi szavait ismétli, mondván: „Mi megengedjük Beiruth és Alexandria lödözését; de ha csak egyetlen moszka katoná lép partra Konstantinápoly előtt, azonnal háborut hirdetendünk! Egyébiránt Parisban legroszabbtól félnek e' lázas ingerültség miatt, mert a' mult századi nagy zendület még koránsem mult el, sőt alkalmasint csak most következik még közepe, mellyet sokan nem fognak átélhetni; a' francziák rossz helyzetben vannak ugyan, ha a' szuronytöbbség határozhat; de a' vas nem gyilkol, hanem csak a' kéz, ez pedig csupán a' léleknek engedelmeskedik. Az fog tehát majd határozni, hogy mellyik részen leend több lélek? — A' legutóbbi ministertanácsban Thiers a' Dardanellákba rontásra kívánt parancsot adni, hogy a' moszkákat meg lehessen előzni; de határozott ellenzésre talált. Utóbb legalább azon esetet kívánta meghatározatni, mellyben mulhatlanul fegyverhez fogand Franciaország; egyébiránt a' kormány ezentul is folytatni fogja ugyan a' harcz-készületeket: ezuttal mindazáltal csupán jövő eseményektől függeszti föl határozottabb rendszabályok használatát. A' kormánytanács ez ellenszegülése miatt Thiers, mint hírlík, lemondással fenyegetőzött. A' legközelebb tartandó ministeri tanács hihetőleg véghatározatot hozand a' használandó rendszabályok iránt, mert az egész dolog annyira jutott már, hogy egyetlen órányi kételkedés is fölszámíthatlan eredményeket szülhet. —

(A' boulognei vádlottak elítélte.) Parisi legújabb hírek szerint Napoleon Lajost holtiglani várfogságra ítélte a' pairszék Franciaország határi közt, Aladenize hadnagyot száműzetésre, Montholon gr. 20 évi fogságra, és a' többi vádlottat szinte rövidebb 's hosszabb ideig tartó fogságra, négyet pedig minden büntetés alól fölmente, elegendő tanubizonyítványok hiánya miatt.

Törökország.

(A' szövetségesek hadi munkakodásának folytatása: ellenkező hírek, a' francia hajóhad a' dardanellák előtt.) A' Malta-Times sept. 19-ül egy levelet közöl, melly szerint az angol hadosztály egy része Beiruth bevétel után mindjárt a' több tengeri hely elfoglalására indult. Batrunt, melly egyik város Beiruth és Tripolis közt rövid viadal után elfoglálák; de Akalladsebel elfoglalása nem igen sikerült. E' város 10 mföldnyire fekszik Beyruthtól, kétszáz hajóslegény, egy csapat török és druz indult ellene. Miután darab ideig algyuzták és senki sem mutatkozék, közeltettek a' mély árokkal körülvett várhoz, hol észre sem vevén honnan, kemény puskatüzzel fogadtattak, és 4 halottvesztéssel és 20 sebesülttel ismét hajóra ültek. Pigue és Castor hadihajó Saida (a' régi Sidon) Bembow, és Zebra ellen küldetett: két ausztriai gőzös 600 törökkel és egy basával megérkezett, és a' hajóhadat álgulövésével köszöntetett. Tengeri katonáink Napier főparancsnoksága alatt a' parton táboroznak; a' tábor 14—16 algyu ótalmazza; az egészségi állapot igen jó. — Ibrahim b. Damaskusba utazott. Marseillei lapok szerint Szoliman győzödelmesen támadta meg a' kiszállott angolokat 's törököket, és ismét hajóra kelni kényszerítette. — Ibrahim b. sergébül azon nap éjszakáján, mellyen a' szövetségesek partra szállottak, 70 ember, következő éjszakán pedig 500 török ment át hozzájuk. — Egy sheik Napiernek 20 ezer fönyi segítőserget ígért, hanem ez alkalmasint nagyitva van. — Francia lapok szerint a' Libanon lakosi Ibrahim mellett nyilatkoztak, és készek minden pillanatban a' törököket visszaverni. A' Kisázsziában levő török csapatok, és a' bagdádi 5000 fönyi őrség Ibrahimnak ajánlotta szolgálatát, és hozzá át is ment 's a' t. A' Gazette du Midi szerint a' szövetségesek barbár kegyetlenséget(?) követtek el Beyruth bevételkor. Álgulövésök kevés egyiptusi katonát ölt-meg, de annál több némbert, öregét és gyermeket. Szoliman b. fekete lobogót tüzetett a' kórházra azon felszólítással a' szö-

vetségesekhez, hogy azt kimélnék meg, de azért egy ausztriai fregát halomra lövette.(?) A' francia consul házára is több bomba esett. — A' Malta-Times szerint egy legközelebb megérkezett gőzös a' szyr partokrul azon hirt hozá, hogy az angol-török sereget csakugyan visszaverték az egyiptusiak. — Egyik lyoni lap szerint a' francia hajóhad sept. 19-kén a' dardanellák előtt horgonyt vetett. —

Németország.

Darmstadtban a' második kamra általányosan kizára a' büntető rendszerből az ütleget, mint a' melly legnagyobb lealacsonyítása az emberiségnek. A' megtévedt embernek javításra nem botra van szüksége, 's hol a' nevelésben bot játsza a' főszerepet, ott a' polgári életben legtöbb kihágás történik. — Hir szerint a' német szövetség szaporíttatja a' mainzi őrség számát. — A' német természetvizsgálók ez évi ülésiben Erlangában, többen jeles értekezést tartottak. Koch jénai prof., ki a' kaukáz-körüli tartományokban három évig időzött, olly szépen, olly melegen rajzoló a' hegyi népek vendégszeretetét, erkölcesit, vitézségét, lovagi szellemét és hazaszeretetét, hogy mindenki komoly aggodalommal és vérző szívvel nézett a' gyászos jövődre, mellyet Russzia hozni akar a' hegység lakosira, kikre az igen elhatalmasult szomszéd más bünt fogni nem tud, mint azt, hogy hazájokat, a' szabadságot, és függetlenséget szeretik. Véleménye szerint, a' Kaukáz éjszaknyugati részén lakó cserkeszek legfőlebb 20 évig állhatnak ellen a' moszkának; Russzia, a' mint előmegy, lépteit dulas, pusztítás jegyezi, mi elibe akad, mindent elrombol, és minden négy órányira egy egy várat épít, mellybe néhány algyut 's mintegy száz fönyi őrséget tesz. A' Kaukáz derekán lakó cserkeszek, Koch szerint hasonlítlanul tovább állnak ellen a' moszkának, és itt a' moszka csak akkor foghat uralkodni, mikor a' hegyi nép utolsó emberig elhull. — Berlinben a' sajtó százados ünnepét fényesen megültek. Sept. 24-kén 600 szövetség lobogása mellett járdalának a' városban, több jelesbeszédet 's köszöntést tartanak. Lehfeldt könyváros kijelenté azon közohajtást, bár minélelőbb megszabadulhatna a' sajtó a' censura szorongatásit. — Poroszország és Ausztria, mint Berlinben rebesgetik, tökéletes pártatlanságot tartand a' jul. 15-diki szerződés végrehajtása alkalmakor, minek következtiben Franciaország is hajlandónak mutatkozik a' propagandát szét nem eresztetni. Így a' hadi zivatar alkalmasint a' tengeren vonul el. —

Dánia.

(A' dánok alkotványt akarnak.) Kopenhága 18. sept. Az adóvágyási jog, és tartományrendi gyűlések egyesítése iránti felirást a' RR-heves vitatkozás után 46 szóval 19 ellen csakugyan elhatázzák. Azon indítvány, miszerint a' felirást biztosság terjessze legfelsőbb helyre 's tegyen szükséges törvényjavaslatot, egészen megbukott. A' királyi biztos hasztalan kiabált 's mondott ellen, hasztalan tett ovást a' gyűlés, tanácskozás, határozat, felírás ellen. Ussing és Lutein nagyon tüzes beszédet tartott, és egy tag világosan kijelenté, „hogy a' nemzet mindent akar, vagy semmit:“ a' tanácsoló arnyék tartományi rendszerrel semmit sem segíthetni a' dolgon. Ezen határozat mindenütt kitörő örömmel fogadtattott, ez a' szabadelmű pártnak szilárdabb állást kölesönöz, és számát tetemesen neveli. Ha ma udvari ünnep nem lett volna, a' Rendek tiszteletére bizonyosan kivilágítják a' várost, miért is holnapra halasztották a' kivilágítást. —

Svédország.

Stockholm aug. 28. Itt minden megakadt, legalább módot a' kigazolásra még eddigelé nem találtak. A' RR. munkakodása semmi különös érdekléssel nem bír, a' titkos választmány pedig mint illik, mélyen hallgat. Ha tulajdonkép semmi haladás nem történik is, a' dolgok állásáról naponkint nyiltabban, helyesebben beszélnek, és már magában ez is haladás. Az Aftonblad tegnapi számában van egy cikkekly, mellyben nem világosan, de eléggé érthetően kimondatik, miszerint a' miniszterseg nem hiheti hogy a' köz bizodalmat elvesztette, ha a' két kiváltságos rendnél többsége van; a' nemesség ugyan viheti a' dolgot annyira hogy az lesz hatalmasabb a' ki erősebb, de még nem halt minden hazafui érzés ki belöle. Továbbá egyesülésre inti a' négy rendet az említett lap, mivel szétszaggatottan semmi jót nem eszközölhetni a' haza javára.

Görögország.

(A' francia hajóhad a' Pyraeus előtt van.) Athene, sept. 12. Nyolcz nap óta a' francia hajóhad, melly Hugon és Lasusse vezérsége alatt 9 sorhajóbul és egy gőzfregátbul áll, horgonyt vetett a' pyraeus előtt, de ma reggelig, minthogy Smyrnabul jött, vesztégidőt kelle töltnie. Mint beszélík huzamosb ideig mulat itt, és Duperré hajóvezér megérkezett várja, ki Toulonbul új erősítést hoz. Sartiges gr. francia ügyvivő darab idő óta Szyrabban tartózkodik, hogy mintegy középpontján legyen a' keletrül és nyugatrul jövő tudósításoknak. Az építés derekasan halad, a' kir. épület már fedél alatt van, az egyetem is nem sokára ugy lesz: mint beszélík a' Lykabettustetején csillagvizsgálót építenek 's a' megkívántató költséget Sina ajánlotta meg. Ma városunk francia hajós tisztekkel van tele. —

Gabonaár: Pest, oct. 16-kán: Tisztabúza: 170. — 206; — Kétszeres: 135. — 145; Rozs: 120. — 126; Árpa: 100—108; Zab: 80 — 86; Köleskása: 185. — 205; Kukuricza: 95—100 pesti m. váltó garas. —

Pénzkelet: Bécsben, oct. 16-kán: 5pCtes statuskötelezvény: 101; 4pCtes 98; 3pCtes 75; 1834iki kölesön: 635; 1839ki: 273³/₄; Bankrésztvény: 1565; Eszterházy sorsjegy: 43; Cs. k. arany-agio: 3³/₄ pcent.

Vasut- 's gőzhajórésztvény: Bécs oct. 16-kán éjszaki: 84; mai-landi: 101³/₄; győri: 88³/₄; dunagőzhajózási: 550.